

Әл-Фараби атындағы ҚазҰУ оқу-әдістемелік кешені

Бағыты: Құқықтану

Шифр: 6М030100

Пән: Қылмыстық қудалау органдарының қызметін жетілдіру мәселелері

ӘЛ-ФАРАБИ АТЫНДАҒЫ ҚАЗАҚ ҰЛТТЫҚ УНИВЕРСИТЕТІ

ЗАҢ ФАКУЛЬТЕТІ

**ҚЫЛМЫСТЫҚ ҚҰҚЫҚ, ҚЫЛМЫСТЫҚ ІС ЖҮРГІЗУ ЖӘНЕ
КРИМИНАЛИСТИКА КАФЕДРАСЫ**

**ҚЫЛМЫСТЫҚ ҚУДАЛАУ ОРГАНДАРЫНЫҢ ҚЫЗМЕТІН
ЖЕТІЛДІРУ МӘСЕЛЕЛЕРІ пәні**

**бойынша магистранттардың өзіндік жұмыстарын жүргізуге
арналған**

ӘДІСТЕМЕЛІК НҰСҚАУЛАР

**(заң факультеті бөлімінің 6М030100-құқықтану мамандығы
магистранттары үшін).**

АЛМАТЫ 2015 ж.

Әдістемелік нұсқаулар қылмыстық құқық, қылмыстық іс жүргізу және криминалистика кафедрасының доцент м.а., PhD докторы А.К.Жәнібековпен дайындалған.

Әл-Фараби атындағы Қазақ ұлттық университеті заң факультетінің Ғылыми кеңесімен ұсынылған және бекітілген.

_____ Д.Л. Байдельдинов

Хаттама « _____ » _____ 2015 ж.

Әл-Фараби атындағы Қазақ ұлттық университеті заң факультетінің 6М030100-құқықтану мамандығы магистранттары үшін Қылмыстық қудалау органдарының қызметін жетілдіру мәселелері пәні бойынша магистранттардың өзіндік жұмыстарын жүргізуге арналған әдістемелік нұсқаулар.

Магистранттардың өзіндік жұмысы

Жұмыс түрлері. Олардың жалпы сипаттамасы. Жазуға қойылатын талаптар

1. Өзіндік жұмысты жазудың мақсаттары

Өзіндік жұмыс – оқытушының тапсырмасы бойынша және әдістемелік жетекшілігімен магистранттардың танымдық қабілеттерін дамыту және өзіндік үздіксіз білім көтеруге бағытталған магистранттардың жоспарланған жұмысы.

Оқу және ғылыми материалдың күрт өсуіне байланысты, пәнді оқуға арналған аудиториялық сағаттардың жетіспеушілігі барысында оқу үдерісі шеңберінде МӨЖ маңызды рөл атқарады. Жоғары оқу орнының кез келген бітірушісі магистранттардың өзіндік жұмысы барысында қалыптасатын іргелі білімге, кәсіби қызметтің дағды, машықтарына, шығармашылық және зерттеу қызметінің тәжірибесіне, әлеуметтік және коммуникативті хұзыреттерге ие болуы қажет.

МӨЖ-дің дидактикалық міндеттері: аудиториялық сабақ барысында алған білімді бекіту, тереңдету, ұлғайту, жүйелеу; жаңа оқу материалын дербес түрде меңгеру; кәсіби машықты сондай-ақ дербес ойлау қызметінің дағдысын дамыту; дербес ойлау қабілетін, заңи әдебиетке, тәжірибелік заңи қызметке, құқық шығармашылық үдерісіне қызығушылықты жетілдіру.

МӨЖ-дің негізгі нысандары: үй жұмысы; жекелеген тақырыптар бойынша рефераттар дайындау; ғылыми студенттік үйірмелердің және ғылыми конференциялардың жұмысына қатысуды білдіретін, магистранттардың оқу-зерттеу және ғылыми-зерттеу жұмыстары (магистранттардың оқу-зерттеу жұмыстары - МОЗЖ және магистранттардың және ғылыми-зерттеу жұмыстары - МҒЗЖ); аудиториядан тыс уақытта іскерлік ойындар ұйымдастыру және өткізу.

Үй жұмысы тәжірибелік және семинар сабақтарына өз бетінше дайындалудан, оқу үдерісінің бір бөлігі болып табылатын кез келген дербес оқу қызметі түрінде көрінеді. Негізгі қызметі – өз бетінше оқу машығын дамыту, жұмыстың әдістері мен құралдарын анықтау, оқуды жоспарлау болып табылады. Үй жұмысы аудиториялық сабақтарда алынған білім мен машықтарды бекітуге, дағдыны қалыптастыруға, жаңа материалды меңгеруге барынша көмектеседі.

Өзіндік жұмыстарды табысты орындауды қамтамасыз ететін дидактикалық шарттар: тапсырмаларды орындауға қатысты міндеттер мен ұсыныстардың нақты берілуі; оқу тапсырмасының негізделуі (не үшін, неге көмектеседі); үй тапсырмаларының тиімді көлемі; оқытушы арқылы есептің нысаны, тапсыру мерзімдері; кеңес беру түрлерін анықтау; бағалау критерилері өценки, бақылаудың түрлері және нысандары.

Магистранттардың өзіндік оқу жұмыстарының мазмұнын құрайды: оқытушымен ұсынылған әдебиеттерді оқу және конспектілеу; курстың нақты тараулары, бөлімдері бойынша тәжірибелік сабақтарда талқылаумен

ұштастыра отырып есептер шешу; семинарда немесе ғылыми студенттік үйірменің отырысында талқылай отырып, сот істеріне шолу жасау; оқытушының тапсырмасы бойынша сот мәжілістеріне қатысу, әртүрлі ұйымдардың заң бөлімдеріне, нотариалдық кеңселердің жұмыстарымен танысу; үй тапсырмас түрінде заң жобаларына пікірлер дайындау; тәжірибелік сабақтармен ұштастыра отырып, зерттелінетін тақырып аясында құқықтық құжаттардың жобасын дайындау.

Рефераттарды дайындау – МӨЖ ұйымдастыру және бақылаудың бір нысаны. Реферат (лат. *referre* – баяндау, хабарлау) – бұл ұтымды бағалау арқылы қайнар көздің мазмұнын қысқаша баяндау немесе бірнеше қайнар көздерді салыстыру және талдау негізінде қандай да болмасын проблеманың жай-күйін ашу. Оқу үдерісіндегі мазмұны және қызметіне байланысты рефераттар ғылыми-проблемалық және шолу-ақпараттық болып бөлінеді.

Рефератты жазу мақсаты – Магистранттарде әдеби және нормативтік қайнар көздермен дербес жұмыс істеу машыты жазу мақсаты – Магистранттарде әдеби және нормативтік қайнар көздермен, жарияланған сот-тергеу тәжірибесімен дербес жұмыс істеу машығын жетілдіру. Магистранттар оларды талдау және жалпылау негізінде өзіндік негіздеу арқылы теориялық және тәжірибелік сипаттағы қорытындылар жасай алады. Рефераттардың тақырыптары, ұсынылатын әдебиеттер тізімі оқытушы арқылы анықталады. Қандай да болмасын кітаптың немесе мақаланың мазмұнын қысқаша баяндаумен байланысты рефераттар сәйкес тақырып бойынша дипломдық жұмысты дайындаудың алғашқы кезеңі болап қарастырылуы мүмкін. Реферат көлемі машиналық мәтіннің 15-20 беттік түрі ретінде бола алады. Рефераттың әдеттегі құрылымы: жоспар; тақырыптың негізделуі және міндеттері көрсетілген кіріспе; бірнеше параграфтан тұратын негізгі бөлім; тақырып бойынша жасалған түйіндер қарастырылған қорытынды; библиографиялық тізім.

2. Жұмысқа қойылатын жалпы талаптар

Магистранттар өзіндік жұмыстың тақырыбын таңдауда келесідей ережелер ескерілуі тиіс:

-жұмыс нақты магистранттың қабілетіне, мүддесіне, еркіне жауап беруі тиіс,
-жұмыс юриспруденция мамндығына пайдалы болуы керек (нақтырақ айтқанда тақырып ғылымның қазіргі жағдайын ескере отырып, мақала ретінде шығару үшін жарауы тиіс). Айтылғандар ғылымның алдыға қарай жылжуына байланысты магистранттардың талаптарына жауап бере алатындай қайталанбауы қажет. Одан кейінгі тағы бір мүмкіндік көшіруге жол бермеу мақсатында өзіндік жұмыстардың нақты тақырыптары берлімейді.

Өзіндік жұмыстардың негізгі бағыттары

Рефераттар (баяндамалар)

Негізгі оқу курсы бойынша сындарлы шолу (салыстырмалы талдау) жасалынатын және уақыттың тарлығына байланысты негізгі бағдарламамен қамтылмай қалған криминология проблемаларына байланысты тақырыптар беріледі. Нақтырақ айтқанда, негізгі курсқа байланысты оларды үш топқа бөлуге болады: а) негізгі курста қысқаша қамтылған тақырыпты тереңірек ашу мақсатында; б) міндетті курста мүлдем қамтылмаған тақырыптар; в) магистранттардың өзіндік жұмысына қатысты емес міндетті курста қарастырылатын тақырыптар.

Өзіндік жұмысты рәсімдеуге қойылатын талаптар

Жұмыс компьютерде терілуі қажет. Мәтінде курс, пәні, автордың ТЕӘ, жұмыстың атауы көрсетілуі тиіс. Егер жұмыс аударма болса сол материалдың библиографиялық нақты мәліметтері берілуі қажет. Сонымен қатар аудармаға кәсіби терминдердің сөздігі қоса берілуі тиіс. Егер де жұмыс аударма болмаса оның мазмұны беріледі. Жұмыстың соңғы бетінде міндетті түрде падаланылған әдебиеттердің нөмірленген тізімі міндетті түрде көрсетіледі. Мәтінде осы тізімдегі жұмыстың нөмірлері міндетті түрде тікелей жақшамен тиісті жерлері көрсетіліп тұруы тиіс.

Өзіндік жұмыстарға дайындық және оны жазу

Тақырыпты таңдау. Жоғарыда айтылған бағыттар бойынша тақырыпты алдын ала таңдауды студенттің өзі жүзеге асырады. Тақырыпты нақтылау, оқытушымен кеңесу арқылы жүргізіледі және жоспар жасалып, пайдаланылатын әдебиеттер тізімі нақтылана түседі. Туындаған кез келген сұрақтарға байланысты студент оқытушыдан жауап ала алады. Қажетті жағдайларда консультациялар тағайындалады. Сессияға екі апта қалғанға дейін жұмыс оқытушыға тапсырылады. Өзіндік жұмысты қорғауға сессия кезінде рұқсат беріледі.

Өзіндік жұмысты бағалау критерилері

Оқытушы әр студенттен жұмысты қабылдауда ауызша сұрақтар қояды. Студент жұмыстың мәтініне байланысты оқытушының қойған сауалына жауап беруі тиіс. Жауап беру барысында мәтіндегі бейнеленген материалды игергендігін (өзі жазғандығын, аударғандығын, көшіріп алғандығын) көрсетуі қажет. Жұмысты бағалауда мәтіннің жазбаша нұсқасын және студенттің өзіндік жұмысты жазудағы жаңашылдығын және түпнұсқалығын, берілген қорытындылар және нұсқаулардың негізділігін ескеруі тиіс.

МӨЖ тапсырмалар тізімі

МӨЖ №1 «Прокуратура органдарының жүйесі және оның ұйымдастырушылық құрылымы» тақырыбына баяндама дайындау. Тұлғалық-бағдарлық.

1. Прокуратура органдарының құрулуы және дамуы тарихы
2. Прокуратура туралы заңдардың дамуының негізгі кезеңдері.
3. Прокуратура органдарының жүйесі.
4. Заңдылықты және құқықтық тәртіпті үйлестірудегі прокуратураның орны.

МӨЖ №2 «Жедел іздестіру қызметін жүзеге асыратын органдардың қызметін қадағалау мәселелері»:

1. «Қылмыстық процесті жүргізуші органдар мен лауазымды тұлғалар»;
5. Алдын-ала тергеу және анықтау органдардың заңдылығын дұрыс қолданудың қадағалау түсінігі мен міндеттері. Тұлғалық-бағдарлық.
6. Алдын-ала тергеу және анықтау органдарының заңды дұрыс қолданғанын қадағалауды жүзеге асыруына байланысты прокурордың өкілетілігінің мазмұнын ашыңыз
7. Прокуратура органдарында жалпы қадағалау бойынша жұмысты ұйымдастыруына түсініктеме беріңіз

МӨЖ №3 «Прокурорлық қадағалау аясындағы құқықтық саясаттың дамуына мемлекеттегі саяси жағдайдың әсері. Тұлғалық-бағдарлық.

1. Сотталғандарды бас бостандығынан айыру және алдын-ала қамау орындарында ұстаудың заңдылығын қадағалау.
2. Аудан және қалалық прокуратураларда жалпы қадағалау жұмысын ұйымдастыру.
3. Сотта қылмыстық істерді қарау барысында прокурордың қатысуы.
4. "Қазақстан Республикасында Прокурорлық қадағалау" пәнінің жүйесі.
5. Қылмыстық істерді қозғау кезінде заңдардың қолдануын қадағалау.
6. Жас өспірімділердің істері бойынша прокурорлық қадағалаудың түсінігі мен міндеттері.

МӨЖ №4 «Прокуратура – мемлекет атынан сотта өкілі» және «Прокуратура қызметкерліне қойылатын талаптар». Ауызша. Осы сұраққа сай прокуратура актілерінің фабуласын дайындау. Айыпталушының қорғану құқығын қамтамасыз етуді прокурорлық қадағалау жөнінде мағлұмат беріңіз

1. Азаматтардың өтініштері мен арыздарына байланысты прокуратура органдарының жұмыс істеуі талаптарын атап көрсетіңіз

2. Сотта қылмыстық істерді қарау кезінде заңдардың қолдануын прокурорлық қадағалау мәселелеріне тоқталып өтіңіз

3. Адам және адамзаттың құқықтары мен бостандықтарын қамтамасыз етудегі прокурорлық қадағалау мазмұнын ашыңыз

4. Қылмыстылықпен және заңдардың бұзылғандығымен күресудегі Қазақстан Республикасының Прокуратура органдарының рөлі туралы баяндама жасаңыз

МӨЖ №5 Қылмыстық істі қозғау немесе қылмыстық істі қозғаудан бас тарту туралы қаулының жобасын дайындау. Тұлғалық-бағдарлық.

1. Жалпы қадағалауды жүзеге асырудағы прокурордың өкілеттілігіне мәлімет беріңіз

2. Прокуратура органдарында жалпы қадағалау бойынша жұмысты ұйымдастыруына түсініктеме беріңіз

3. Қылмыстық іс қозғаудағы прокурордың өкілеттігі

4. Қылмыстық істі қозғаудан бас тарту туралы актінің мазмұнын ашыңыз.

МӨЖ №6 Қылмыстық процесс ұйымдастыру. Тұлғалық-бағдарлық.

1. Сотта қылмыстық істерді қарау барысында прокурордың қатысуына талдау жасаңыз

2. Қылмыстық істерді қозғау кезінде заңдардың қолдануын қадағалауда прокурордың өкілеттігіне талдау жасаңыз

3. Прокурорлық қадағалау жүргізудегі прокурорлық актілерге анализ жасаңыз